

Οι πολλαπλοί δρόμοι της τρομοκρατίας

Μια **έκρηξη** στην καρδιά του Λονδίνου που ξεκινά από μια προβληματική ελληνική οικογένεια

ΝΙΚΟΣ ΔΑΒΒΕΤΑΣ

Ωστικό κύμα

Μυθιστόρημα.
Εκδόσεις Πατάκη,
σελ. 157, τιμή 8,50
ευρώ

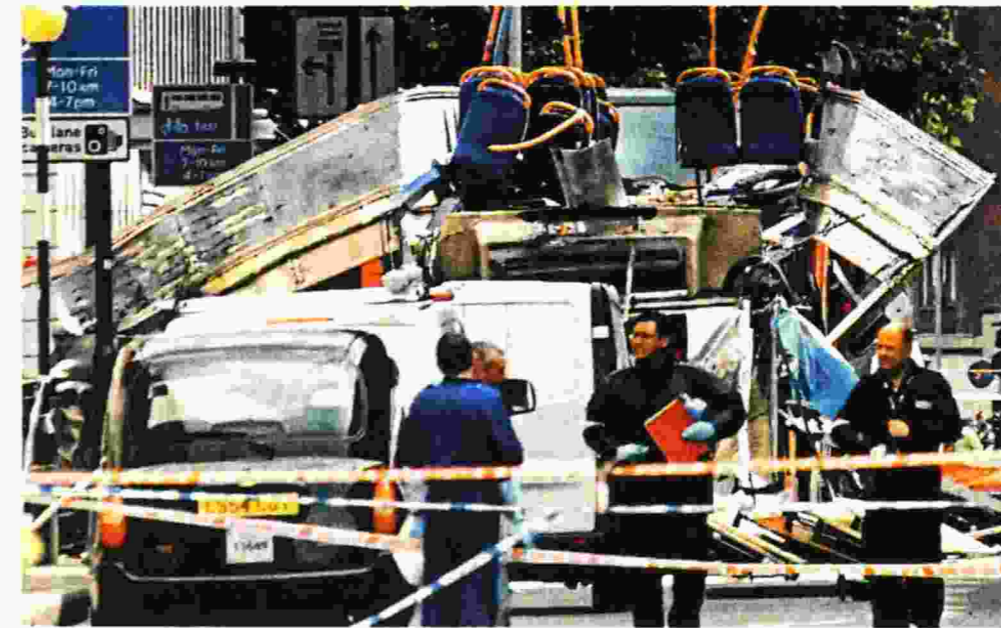
ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Η ιστορία την οποία ξετυλίγει ο Νίκος Δαββέτας στο καινούργιο του μυθιστόρημα είναι μια ιστορία βίας και τρομοκρατίας. Μια τεράστια έκρηξη ακούγεται στην καρδιά του Λονδίνου και ο απόηχός της φτάνει αμέσως στην Αθήνα, όπου η Δέσποινα θα την πληροφορηθεί παγωμένη από τις ειδήσεις. Η διαίσθησή της δεν πέφτει έξω, αφού λίγο αργότερα θα μάθει πως μεταξύ των νεκρών βρίσκεται και ο γιος της, φοιτητής εδώ και κάποιον καιρό στη Βρετανία. Η Δέσποινα θα ταξιδέψει αλλόφρων στο Λονδίνο αλλά το μόνο που θα κάνει φτάνοντας εκεί θα είναι να ξαναπετάξει για την Ελλάδα, όπου και θα πρέπει να αντικρίσει κατάματα την κατάθλιψη.

Η σχέση της Δέσποινας με το παιδί δεν ήταν ποτέ καλή. Εκείνο δύστροπο, εσωστρεφές και μονόχνοτο, εκείνη αγχωτική και μονίμως ανήσυχη για όλα. Αρκούν όμως αυτά για να προκληθεί αγεφύρωτο χά-

σμα; Ελλειπτική και με πολλά κενά σιωπής, η αφήγηση αποφεύγει προσφυώς να το ξεκαθαρίσει, φροντίζοντας απλώς να ενισχύσει βαθμιαία τις αρνητικές ενδείξεις. Ενδείξεις πάντως επαρκείς για να μας υποβάλουν στο δυσώινο κλίμα μιας οικογένειας που έχει αρχίσει από νωρίς να υπονομεύει την ισορροπία της. Ένας πατέρας που δεν θα αποκτήσει κάτω από τις οποιεσδήποτε συνθήκες εμπιστοσύνη στον γιο του, ένας γιος που δεν θα μιλήσει όσο κι αν πιεστεί για τις πραγματικές του ανάγκες και μια μάνα που τοποθετημένη ανάμεσα στους δύο δεν ξέρει τι να πρωτοθρηνήσει: τη σταδιακή αποξένωση από τον άντρα της (μέχρι την τελική του απομάκρυνση) ή την όλο και μεγαλύτερη αποστέωση των δεσμών της με το παιδί.

Είναι άραγε τα προηγούμενα (ή και άλλα, παρόμοιας υφής) σε θέση να εξηγήσουν το γεγονός που θα αποκαλυφθεί μόνο στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου (αν και θα προηγηθούν σαφείς προειδοποιητικές βολές); Αποτελεί το κακό οικογενειακό παρελ-

Έκρηξη σε δώροφο λεωφορείο στο κέντρο του Λονδίνου το 2005

θόν τη βασιλική οδό για την ένταξη στην τρομοκρατία; Οι έρευνες της βρετανικής αστυνομίας θα αποδείξουν ότι ο γιος της Δέσποινας συμμετείχε σε υποστηρικτική ομάδα των ισλαμιστών που ανατινάχθηκαν στο Λονδίνο, αλλά η αφήγηση και πάλι προσφυώς δεν θα συνδέσει τίποτε με κανέναν. Για το παιδί από την Ελλάδα που έπεσε νεκρό στο Λονδίνο μπορεί να φταίνε πολλά: η οικογένεια, ο έρωτάς του για μια γυναίκα που ανήκε στον τρομοκρατικό πυρήνα αλλά και ο εγγενής (όπως και με

Ευρώπη) ριζοσπαστισμός του.

Η πολυμερής αυτή διαδρομή δείχνει, όπως το έχω ήδη υπαινιχθεί, το πόσο προσεκτικά έχει δουλέψει ο Δαββέτας το ολιγοσέλιδο μυθιστόρημά του. Γιατί ενώ η σκιαγράφηση του κλίματος που προκαλείται μετά το τρομοκρατικό χτύπημα παραμένει κάπως αμήχανη (κάτι σαν φωτομηχανική συνόψιση του δημόσιου αισθήματος που έχουν περιγράψει τα δελτία ειδήσεων από πρόσφατες και παλαιότερες διεθνείς τρομοκρατικές ενέργειες), οι πολλαπλοί δρόμοι μέσα από τους οποίους είναι πιθανόν να πέ-

ρασε ο έλληνας ισλαμιστής μέχρι να οδηγηθεί στο θανάσιμο τέλος βάζουν στην άκρη τον οιονδήποτε αναγωγισμό, υπενθυμίζοντας ότι η λογοτεχνία προτιμά να μη δίνει απαντήσεις αλλά να θέτει ερωτήματα. Απομένει το ενθαρρυντικό μήνυμα της εξόδου: η Δέσποινα θα γνωρίσει έναν καινούργιο άντρα (έναν αλβανό μετανάστη) και θα κυφορήσει μαζί του ένα δεύτερο παιδί. Δεν θα πω ότι είναι αναληθοφανές, γιατί δεν πρόκειται ακριβώς περί αυτού, το βρίσκω όμως λογοτεχνικά ψυχρό: κάπως πεποιημένο και άνωθεν.